

Innst. S. nr. 174

(2001-2002)

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen om å differensiere årsavgiften på motorvogner

Dokument nr. 8:91 (2001-2002)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Årsavgift på motorvogner er en avgift som pålegges en rekke ulike typer kjøretøy med totalvekt inntil 12 tonn. Avgiften pålegges etter 4 forskjellige satser avhengig av kjøretøytype.

Det betales full årsavgift om kjøretøyet registreres før 1. juli og halv årsavgift om kjøretøyet registreres etter 1. juli. Leveres kjøretøyet til vraking/hugging hos godkjent oppsamlingsplass, eller til bilopp huggeri senest 15. mars, gis det fritak for avgiften, eventuelt refusjon. Blir kjøretøyet vraket/hugget i perioden 16. mars til 30. juni blir halv avgift refundert.

Disse reglene fører til at motorsykler som bare brukes om sommeren må betale avgift for hele året, og at kjøretøy som f.eks. bare er registrert i januar må betale full avgift med mindre de vrakes.

Før 1978 gjaldt en ordning med månedsvis avgiftsberegning, og med refusjon av årsavgiften ved avskilting av motorkjøretøyet i avgiftsåret.

Dagens system er en forenkling av avgiftsadministrasjonen, men selv om antallet motorkjøretøy har økt betydelig i denne perioden, burde dagens elektroniske databehandling muliggjøre en forholdsvis mye enklere administrering av en rettfærdigere ordning med en periodisering av avgiften enn det som var tilfelle før 1978.

At departementet hevder at dagens system er godt fungerende er heller ikke, etter forslagsstillernes mening, tilstrekkelig grunn til å opprettholde et system som inneholder så store urettferdigheter, bl.a. når det gjelder motorsykler og enkelte biltyper som bare brukes om sommeren.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige forslag for Stortinget slik at årsavgiften på motorvogner betales for den tid kjøretøyet er registrert."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ranveig Frøiland, Svein Roald Hansen, Tore Nordtun, Torstein Rudihaugen og Hill-Marta Solberg, fra Høyre, Svein Flåtten, Torbjørn Hansen, Heidi Larssen og Jan Tore Sanner, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, lederen Siv Jensen og Per Erik Monsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, Audun Bjørlo Lysbakken og Heidi Grande Røys, fra Kristelig Folkeparti, Ingebrigt S. Sørfohn og Bjørg Tørresdal, fra Senterpartiet, Morten Lund, fra Venstre, May Britt Vihovde, og fra Kystpartiet, Karl-Anton Swensen, viser til at dokumentet ble oversendt finansministeren til uttalelse 11. april 2002. Statsrådens svarbrev 19. april 2002 er vedlagt innstillingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet, viser til at årsavgiften på motorvogn er en rent fiskal avgift, dvs. at inntektene fra avgiften går direkte til statskassen uten noen form for øremerking. Avgiften er ikke ment som kompensasjon for bilførerens bruk av vegnettet, og tar ikke hensyn til om kjøretøyet benyttes lite eller mye. Før 1978 gjaldt en ordning med månedsvis avgiftsbetaling, men denne ordningen ble erstattet med det systemet vi har i dag blant annet som et ledd i forenkling av avgiftsadministrasjonen. Dagens system har en viss periodisering innenfor året ved at det skal betales halv avgift for kjøretøy som registreres i løpet av annet halvår, ved at man slipper å betale avgift dersom kjøretøyet er vraket innen avgiftens forfall 15. mars og ved at man kan få refusjon av halv avgift dersom kjøretøyet er levert til vraking mellom 15. mars og 1. juli.

Flertallet viser til at det var ca. 2,5 millioner avgiftspliktige kjøretøy i Norge i 2001, og at årsavgiften er godt kjent blant publikum og har eksistert i mange år. En differensiering vil medføre en komplisering av avgiftssystemet. Det vises også til at en omlegging som foreslått vil påføre staten inntektstap. Dermed omleggingen skal være provenynøytral må i så fall årsavgiften økes.

Flertallet viser til at Finansdepartementet har årsavgiften til vurdering, og at differensiering av årsavgiften slik at avgift betales for den tid kjøretøyet er registrert er en del av denne vurderingen. Utskrift av avgiften i flere terminer er en annen mulighet. Flertallet vil derfor be departementet i egnet form komme tilbake til Stortinget med en orientering om status for vurderingen av årsavgiften når denne foreligger.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre forslår at dokumentet vedlegges protokollen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet vil be om at også geografisk differensiering av årsavgiften blir utredet slik at Stortinget kan vurdere en slik mulighet for å redusere avstandsurempene i områder med store avstander internt og til befolkningssentra og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede hvordan et system med geografisk differensiering av årsavgiften på motorvogner kan bidra til å redusere avstandsurempene for folk og næringsliv i distriktene."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet viser til de urettferdige og urimelige utslag årsavgiften etter dagens regelverk fører med seg, og som er beskrevet i dokumentet.

Noe som også bekreftes i brev fra finansministeren 19. april 2002:

"På den ene side fører ikke dagens system til millimeterrettferdighet, og har blant annet de utslag som forslagsstiller beskriver."

Disse medlemmer vil spesielt peke på den urettferdighet som gjør seg gjeldende i dagens system når

det gjelder motorsykler og enkelte biltyper som bare brukes om sommeren.

Etter disse medlemmers oppfatning vil ikke en omlegging av avgiftssystemet slik forslagsstillerne ønsker, føre til så store administrative kostnader at det kan rettferdiggjøre å ikke rette opp de skjevheter og urettferdigheter som systemet skaper.

Disse medlemmer vil presisere at en omlegging av systemet bør føre til at eierne betaler for de måneder eller kvartal av året som kjøretøyet er registrert, og ber Regjeringen gjøre vurderinger av de administrative kostnader i forhold til om betalingen skal skje månedlig eller kvartalsvis, eller om det skal betales som i dag og refunderes etter søknad.

Disse medlemmer viser for øvrig til dokumentet og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige forslag for Stortinget slik at årsavgiften på motorvogner betales for den tid kjøretøyet er registrert."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Dokument nr. 8:91 (2001-2002) - forslag fra stortingsrepresentantene Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen om å differensiere årsavgiften på motorvogner - vedlegges protokollen.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige forslag for Stortinget slik at årsavgiften på motorvogner betales for den tid kjøretøyet er registrert.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og til det som står foran, og råder Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget ber Regjeringen utrede hvordan et system med geografisk differensiering av årsavgiften på motorvogner kan bidra til å redusere avstandsurempene for folk og næringsliv i distriktene.

Oslo, i finanskomiteen, den 14. mai 2002

Siv Jensen
leder

Torbjørn Hansen
ordfører

Ingebrigt S. Sørfohn
sekretær

Vedlegg**Brev fra Finansdepartementet v/finansministeren til finanskomiteen, datert 19. april 2002****Dokument nr. 8:91 (2001-2002) - Forslag fra stortingsrepresentantene Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen om å differensiere årsavgiften på motorvogner**

Jeg vises til brev 11. april 2002 hvor forslag fra stortingsrepresentantene Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen om å differensiere årsavgiften slik at avgift betales for den tid kjøretøyet er registrert, oversendes til uttalelse.

Årsavgiften er en rent fiskal avgift, dvs. at inntektene fra avgiften går direkte i statskassen uten noen form for øremerking. Avgiften er ikke ment som en kompensasjon for bilførerens bruk av vegnettet, og tar ikke hensyn til om kjøretøyet benyttes lite eller mye.

Før 1978 gjaldt en ordning med månedsvis avgiftsberegning, og med refusjon av årsavgiften ved avskilting av motorkjøretøy i avgiftsåret. Blant annet som ett ledd i forenkling av avgiftsadministrasjonen ble denne ordningen erstattet med det systemet vi har i dag. Etter dagens system skal det betales full årsavgift for kjøretøy som er registrert pr. 1. januar, og halv avgift for kjøretøy som registreres i løpet av annet halvår. Dersom ett kjøretøy som er registrert pr. 1. januar leveres til vraking innen avgiftens forfall 15. mars, slipper man å betale avgift. I forbindelse med budsjettet for 1999 ble reglene myket noe opp ved at det ble gitt anledning til å søke om refusjon av halv avgift for kjøretøy som leveres til vraking mellom 15. mars og 1. juli.

I 2001 var det ca 2.5 millioner avgiftspliktige kjøretøy i Norge. Årsavgiften har eksistert i mange år og er alminnelig kjent blant publikum. Systemet er godt fungerende og har lave administrative kostnader. En differensiering av avgiften vil medføre en komplisering av avgiftssystemet. Forslaget som er stilt illustrerer et gjennomgående dilemma ved utarbeidelse av avgiftssystemene. På den ene side fører ikke dagens system til millimeterrettferdighet, og har blant annet de utslag som forslagsstiller påpeker. På den annen side vil en ytterligere differensiering av avgiften medføre økt byråkratisering av systemet, med økt bruk av administrative ressurser for å utføre en forsvarlig administrasjon av avgiften. En omlegging som foreslått vil dessuten påføre staten et inntektstap. Dersom omleggingen skal være provenynøytral må i så fall årsavgiftssatsen økes.

Finansdepartementet vurderer for tiden årsavgiften. Å differensiere årsavgiften slik at avgift betales for den tid kjøretøyet er registrert er en del av denne vurderingen. Utskriving av avgiften i flere terminer er ett annet. I den videre oppfølging av dette arbeidet vil jeg foreta en avveining av hensynet til et mer fleksibelt regelverk, til beste for de avgiftspliktige, opp mot ønsket om å unngå økt byråkratisering og økte offentlige utgifter til administrasjon. Hvilke forslag som eventuelt vil bli fremlagt og når dette vil skje, er det noe tidlig å angi konkret. Jeg vil imidlertid fraråde at Regjeringen pålegges å legge om årsavgiften på en bestemt måte før de ulike alternativer er utredet.